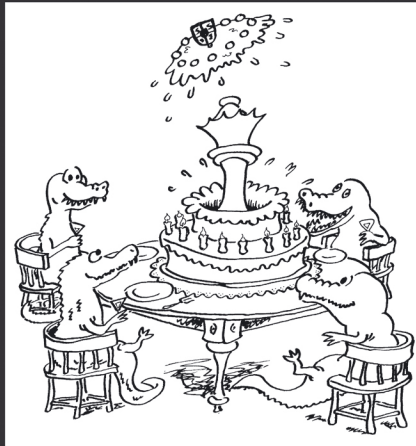




HUGGET

SS MANHEM

har blivit



100 ÅR

nr 1 2007 årg 44

Ordföranden har ordet



Anförande hållet vid SS Manhems 100-årsbankett den 23 september 2006

Den 25 januari hade det gått 100 år sedan fem unga grabbar samlades på Götahallens Café för att bilda Schacksällskapet Manhem. Om de då hade kunnat blicka ett sekel fram i tiden, så kan vi nog anta att de hade gjort det med en viss förvåning – förvåning, men säkert också med gillande.

Det är hundra år av otaliga tidsnöder, grämlse över usla drag...

över usla egna drag, besvikelse över uteblivna framgångar och någon gång till och med ilska över verkliga eller inbillade oförrätter.

Men det är också hundra år av ökad förståelse för vårt ädla spel, skaparglädje över vackra drag och idéer, stolthet över segrar i stort

och smått och tillfredsställelse över att ha härdats i den vänskapliga kampen över brädet. Kanske har schackspelet och Manhem till någon liten del ibland bidragit till att någon utvecklats som människa.

Det är inte minst också hundra år av eldsjäla's arbete och av kamratskap.

Hundra år är en lång tid. De fem grundarna av vår klubb är sedan länge borta, men andra manhemiter har stått redo att föra arvet vidare.

Man kan ställa sig frågan om det är något speciellt med Manhem. Det borde det inte vara; det finns många schackklubbar, många föreningar över huvud taget och mycket annat som kanske är väl så viktigt som schack. Men faktum är ändå att det alltid har funnits nya manhemiter som brytt sig tillräckligt mycket om Manhem för att klubben skall leva vidare och stärkas.

Det blir speciellt tydligt i kväll: vi har

många manhemiter som kanske inte spelar så mycket, men som varit och är medlemmar lång tid –som håller kontakten och som gläds åt klubbens framgångar. Jag berättade nyligen för en av våra nyare medlemmar om våra veteranmärken – efter 20 respektive 40 medlemsår får man veteranmärket

Han tyckte det var en hiskligt lång tid i vår moderna tid.

i silverrespektive guld. Han tyckte det var en hiskligt lång tid i vår moderna tid. Men faktum är att vi den

dag som i dag är räknar ungefär tio guldveteraner och ytterligare fyrtioalet silverveteraner! Det vittnar om klubbkänsla och också om att många kanske är litet stolta över att vara manhemiter.

Samtidigt ser vi inte hela klubben i kväll. Lika stolta vi är över vårt förflutna och vad som har uppnåtts, lika ivriga måste vi vara att blicka mot framtiden. Vår framtid ser vi bl.a. i ungdomarna som hjälper till med arrangemangen under kvällen och förhoppningsvis kommer många av dagens ungdomar att sitta med när vi firar 125-årsjubileum. Framtiden får vi aldrig glömma och det är roligt och känns bra att våra ungdomar är på bettet!

Vi har i kväll gästats av Sveriges Schackförbunds ordförande Ingvar Carlsson, ett besök vi känner oss både glada och hedrade av. Ingvar kommer själv från en välskött förening - Linköpings ASS – och vet hur viktiga starka klubbar är för svenskt schack. Det är min förhoppning att Manhem kan vara en stark länk i det svenska schackets kedja också framdeles.

Jag vill avsluta med att utbringa ett fyrfaldigt leve för Manhem! (...)

Mats Eriksson

REDAKTÖR: Allan Lennerstad

BIDRAGSGIVARE: Mats Eriksson, Jesper Mossberg, Håkan Lennerstad, Tommy Hagberg, Sabine hansson, Stellan Persson, Stefan Klang, Karl Malbert

FOTO: Allan Lennerstad

ILLUSTRATIONER Edward Jobson och Allan Lennerstad

**SS Manhem: Vegagatan 20,
413 09 Göteborg, 031 - 24 47 45
www.ssmanhem.se**



MEDLEMSSIDORNA

de vassaste
krokodiltänderna
genom tiderna

**ALLAN NILSSON
GIDEON STÅHLBERG
ERNST ÅHMAN
OVE KINNMARK
LARS-ÅKE SCHNEIDER**

*Det närmar sig förseglingsstimme, mörkret vilar redan tungt
Jag tittar ned i kaffekoppen, det känns lite förrädiskt lugnt*

*Ute händer nästan inget, Jag måste snart allena vandra
Ställningen är svår att hålla, men jag har ingen alls att klandra*

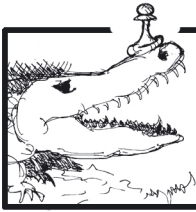
*Jag blickar dystert ut mot fönstret, tittar åter ned i koppen
Och nederlagets bittra kalk, jag dricker ur till sista droppen*

Tommy Hagberg

3-4 NOVEMBER

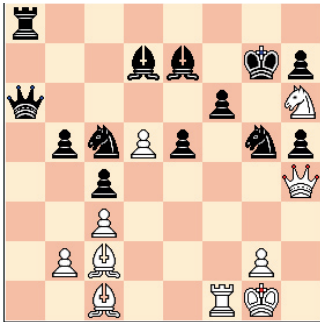
ERNST ÅHMANS MINNE

7 RONDER 45 min



MAGNUS CARLSEN BRILJERAR

Magnus Carlsen - Hans K Harestad



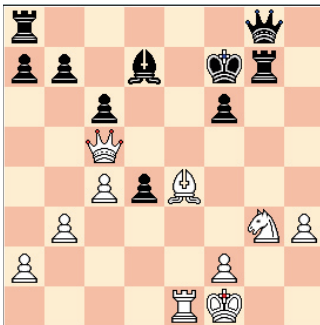
Matt i tre

Magnus Carlsen - Gustav Gulbrandsen



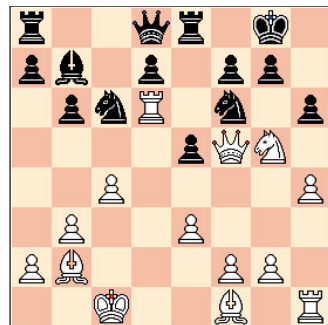
Vit drar och vinner

Magnus Carlsen - Helgi Gretarsson



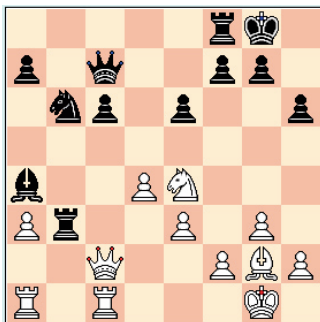
Matt i två

Carlsen vs Nurlan Ibraevh



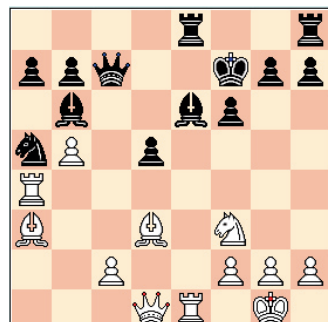
Vit drar och vinner

Magnus Carlsen - Alexandra Kosteniuk



Vit drar och vinner

Magnus Carlsen - Predrag Nikolic



Vit drar och vinner

SOL, BAD OCH SCHACK

Jag är nog ganska okänd för schackfolket i Göteborg, eftersom jag under sex års boende endast spelat enstaka blyxtturneringar på Allegården hos Veteranerna. Som skåning har jag ett förflutet i Malmö AS som 1971 var ofina nog att vinna Allsvenskan div I södra före bl.a. Manhem och gå till finalspel mot Stockholms Södra. Efter detta höll jag en mer än 30-årig paus från tävlingsschack, eftersom min civila gärning -levebröd - blev till professionell schackhandlare i Köpenhamn och i Skånes Schackförlag, Malmö.

Det tog alltså ganska emot - ordentlig ringrost - när jag åter satte mig vid brädet i Manhems vårtumering 2005. En åsatt rating på 2001 var

vårtumeringen hade jag nu bland de lägsta ratingtalen och FIDE-Elo hade jag naturligtvis inte alls. Fick redan i rond 1 en förlust, ilsknade till och efter fyra ronder hade jag 2,5 p. Rond 5 mötte jag en spanjor med 2152 i rating. Eftersom min dalat till 1964 så skilde nästan 200 p! Partiet återfinns nedan. Sex IGM, tre IM och fem FIDE-mästare deltog och 5,5 p räckte till en delad 14-18 plats. Segraren hade 7 p.

Det fanns dessutom pris till bäst under FIDE 2100 och till bäst utan FIDE-Elo. Pris nr 17 vann 80 Euro, och det skulle tillfalla mig, men jag var dessutom nr 1 av dem utan FIDE-Elo, så jag fick en schacktrofe och 200 Euro i stället! Min gode vän och



min utgångspunkt, men nederlag i rond 1 mot Oxelqvist kostade många rating poäng. Sedan blev det inte flera förluster utan resultatet 7 p av 9 räckte till delad seger med Mossberg och Klittmark. Partierna mot dessa slutade båda med remi med dragupprepning efter lovande inledningar. Bra träning i varje fall. Bokauktionerna i april har nu genomförts två år i följd och den tredje förbereds just nu. Bor en del av året på Mallorca och i oktober gav jag mig på en s.k. open, i vinstaden Binissalem. 70 deltagare och till skillnad från



dessutom deltagare i bokauktionerna, Jes Knudsen från Danmark, var bäste man under 2100, så han fick en likadan belöning. Ratingmässigt fick jag ihop 50% mot FIDE-folket och experterna (Mats!) säger det indikerade 2145!

Fjorton dagar senare blev det en liknande "open" för Veteraner över 55 år i OS-staden Calvia. Denna var samtidigt officiellt spansk mästarskap och jag kan lova att "gubbarna" kunde spela schack! Mötte en engelsman med 2100 som jag slog och 8 spanjorer. Alla hade FIDE-Elo med ett genomsnitt på 2117 och med 5 p missade jag med en hårsman ett pris. Slutlig spansk Veteranmästare blev Guillermo Buxade Roca, 2248, med 6 p, vilken jag spelade en kampremi med. Turneringen vanns av IGM Suba med 7,5 p.

	Mariano Diez Fraile Spanien 2152
	Stellan Persson SS Manhem/Sverige 1964
<i>Caro Kann B18, Binissalem</i>	

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 dxe4 4. Sxe4 Lf5 5.Sc5

Mera vanligt är 5.Sg3. Personligen tror jag att textdraget inte är bra för vit.

5.- Dc8 6. Sf3 h6 7. Sd3 Sf6 8. Sde5 h6 9. c3

Le6

I denna ställning brukar vit eftersträva lång rockad och kungsangrepp, vilket nu ter sig ganska riskabelt.

10.Da4 b5 11.Dd1 Sbd7 12.Le2 Ld5 13.0-0 e6 14.h3 Ld6 15.c4 bxc4 16.bxc4 Le4 17.Sd2

Nu vinner svart en bonde. Kungsställningen är emellertid inte säkrad och vit får löparparet.

17.- Sxe5 18.Sxe4 Sxe4 19.dxe5 Lxe5 20.Lf3 Sg5 21. Th1 Sxf3+ 22. Dxf3 0-0 23. Th3

Vit avser att få över tornet till kungsflygeln, där redan dam + löpare är redo för ett kungsangrepp.

23.- Dc7 24. Dh5 Lf4 25. La3 Tfd8 26. g3 Le5 27.Lc1 c5 28.Te3 f6

Något riskabelt därför att e-bonden blir svag. Vit kan dock inte utan vidare öppna upp med f4 därför att en löpare på d4 och en dam på c6 kan bli rätt obehagliga.

29. Tfe1 Df7 30. Df3 Tac8 31.La3 Td2 32.T3e2 Td7 33.De3 Dg6 34.Td2 Txd2 35. Dxd2 Df5 36.De3 Kf7 37.Lxc5 Lxg3 38. Lxa7 Lf4 39.De4 Dxe4 40.Txe4

Diagram



Nu ska svart spela 40... Ld6! och ej textdraget som är riktigt dåligt och bringar svart i förlustfara. Vit har en usel bondeställning och det är svårt att se hur damflygeln skall kunna för-svaras. Här hotar närmast Ta8 och vit kan inte spela 41. c5 pga Lxc5 42.Tc4 Lxf2+

40.- e5? 41. c5! Ke6 42. a4 Kd5 43.Tb4 e4 44.a5 Ta8 45. Tb7 g5 46. Td7+ Kc6 47. Te7 Le5 48.Tf7 Ld4 49.Lb6 h5 50.Th7 h4 51.h3 Kb5 52.Kf1 Te8 53.Tf7 Tb8 54.c6 Lxb6 55.axb6 Kxb6 56.Txf6 Te8 57. Ke2 Te5

Båda spelarna har nu stark tidsnöd pga "countdown" och 30 sek tillägg per drag.

58.Ke3 g4

Riskabelt. Kanske är Kc7 eller Te7 att föredra. Vit vill nog gärna behålla c-bonden där för att tornslutspel med bara f- och h- bönder ofta slutar remi. Det blir då svårt att erövra någon svart bonde efter Te2.

59.hxg4 h3

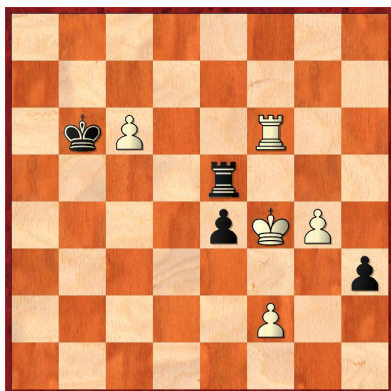
I tidsnöden ser vit inte det dräpande svaret. Under normala omständigheter hittar man nog det korrekta Th6. Hur som helst är draget ganska vackert.

60.Kf4? diagram

60. - Th5!! 61.gxh5 h2 62. c7+ Kxc7 63. Ke5 h1=D 64. Tf4 Dxb5+ 65. Kxe4 Kc6 66. Ke3 Kd5 67.feldrag 0-1

I stark tidsnöd spelade vit nu 67. Kf3, vilket naturligtvis är illegalt. Klockan stoppades och stor palaver utbröt, på flödande spanska, som i varje fall svartspelaren inte förstod mycket av. På min fråga "terminado" -vilket betyder "slut" svarade turneringsledaren jakande, men efter en stund ändrade han sig och bestämde att svart skulle få 2 min tidstillägg och att partiet skulle fortsätta. Svart vägrade, med hänvisning till första beslutet, men efter viss övertalning fortsatte spelet. Vit hade endast 7 sek kvar av sin tid, så det gällde bara att göra några drag till och undvika grova misstag. Efter partiet hävdade vit, att ställningen skulle vara teoretisk remi och att poängen därmed borde delas. Kravet avvisades av turneringsledaren. Trots denna förlust slutade vitspelaren på en delad 3-plats i turneringstabellen

med 6,5 poäng, före bl. a. två stormästare.



FÄRSKA ERFARENHETER AV PRIVAT SCHACKUNDERVISNING

När jag blev tillfrågad om att leda några schacklektioner var jag först lite tveksam. Jag en liten futtig 1900-spelare kan ju aldrig jämföra mig med till ex Ari Ziegler som jag vet är en duktig lärare. Till saken hör att Karl Malbert som hade tillfrågat mig själv utbildas på Lärarhögskolan just nu. Hur skulle min undermåliga pedagogik och undervisningsmetoder kunna mäta sig med en blivande expert på området? Jag bad att få fundera på saken ett par dagar.

Till saken hör att jag tycker om att lära ut men har bara gjort det till barn i låg och mellanstadieålder tidigare. Nåväl jag bestämde mig för att göra ett försök. Jag kunde ju knappast förstöra mer än den unge mannens entusiasm.

Här följer en kort sammanfattning av mina osäkra bambisteg på hal is samt några (i mina ögon) goda råd till alla som vill pröva på att lära ut lite själva.

Det första jag ville göra var att ta reda på vilken spelartyp Kalle kunde anses vara. Jag ställde några snabba frågor om detta samt undrade om det var något speciellt han var intresserad

av att lära sig. Vidare bad jag honom ta med sig två partier som visade vad han ansåg sig ha för styrkor respektive svagheter.

Baserat på den information dessa tre moment gav skrev jag ner några anteckningar som sammanfattade informationen. Detta dels för att få en överblick vad som kunde bli aktuellt att lära ut samt för mitt eget minne.

Det stod ganska omgående klart att Kalle besitter en ovanligt begåvad blick för olika anfallsmotiv i många ställningstyper. Svagheterna kunde anses ligga i slutspelsteori på en Basic nivå samt öppningspelet med de svarta matadorerna.

Vi bestämde oss därför för att inleda med att träna Svesjnikov därför att ställningstyperna som kan uppkomma var något som föll Kalle på läppen. Jag gillar själv att spela Svesjnikov så det var roligt att våra intressen sammanföll. Även slutspelsteori skulle avhandlas. Vilka typställningar som vi tittat på avslöjas inte i denna artikel av hänsyn till kommande motståndare. Kalle är dock en mycket kreativ person både vid schackbrädet

och privat. Se honom behandla trettiotalet instrument lika enkelt som en kniv och gaffel så förstår ni vad jag menar. Jag bestämde mig för att försöka uppmuntra hans kreativitet samtidigt som vi flade på nämnda svagheter.

En lektion kan se ut på följande sätt. Vi börjar med att analysera hans senaste parti där jag ber honom kommentera vilka idéer som förekommit eller att ta ut de kritiska ställningar han anser har existerat. Jag ber honom ibland skriva ner vilka tankar och slutsatser vi kommit fram till. Sen ger jag lite egna kommentarer och visar vad jag anser. Sedan går vi in på huvudtemat för dagens lektion. Som avslutning får han med sig några partier eller uppgifter jag vill att han ska titta på till nästa gång. Vi har inte satt någon deadline för länge vi ska hålla på utan kör så länge vi tycker det är roligt.

Utvärdering och några goda råd

Det allra viktigaste är att bägge har samma inställning till vilken nivå lektionerna ska ligga på. Det ska aldrig förekomma något tvång eller måsten. Glädje och entusiasm är det jag vill se. Det ska vara roligt att träna schack.

Skaffa information genom att ställa frågor när ni ska inleda ert

samarbete.

Var väl förberedd till varje lektionstillfälle. Det flyter på lättare om du åtminstone låtsas veta vad du lär ut!

Lyssna på din elev och ansträng dig för att hitta svar på dennes frågor.

Eleven frågar ju därför att han/hon vill lära sig och är intresserad. Vet du inte svaret be att få återkomma.

Blanda kul uppgifter med lite mer fakta. Det gör att träningen får en extra dimension

Ha en dialog med din elev där ni pratar om vad som är bra och om det är något som bör ändras

Uppmuntra eleven till att spela och träna.

Ge både positiv och negativ kritik. I längden så vinner du på att vara ärlig.

Gör färdigt! Lämna aldrig en uppgift förrän du ser att eleven har förstått det som är viktigt.

Sist men inte minst. Ha kul! Det är den bästa läroboken.

Vi har tränat i sex månader nu och börjat hitta våra roller efter lite experimenterande i början. Det är ett stort nöje för mig att få lära det jag kan till honom. Han är både en begåvad och entusiastisk elev. Han har utvecklats både mentalt och schackligt. En fin insats i höstens KM och 85 rankingpoäng plus är

ett bevis på detta. Jag är dock inte bara intresserad av de sportsliga framgångarna utan det är en fröjd för en schackälskare som mig att se hur roligt han tycker att det är. Det är min belöning för det arbetet vi har lagt ner. Så se upp alla manhemiter, vår träning fortsätter och till våren får ni möta en laddad kreativ virtuos

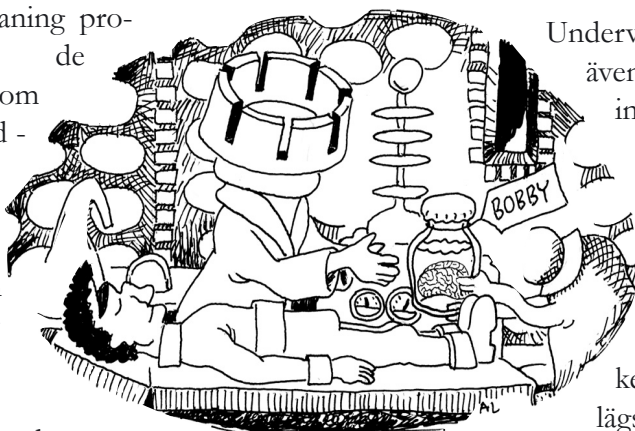
Reflektioner kring lärarledda schackstudier

Spelöppningsteori har tidigare

känts en aning problematisk; de böcker som behandlar öppningsteori, som inte sällan tycks mig vara riktade till

personer med en större spelstyrka än min, nöjer sig med att konstatera att vissa drag är mindre bra utan att förklara varför de är det. Litteraturen utgår alltid från optimalt spel, vilket sällan förekommer på min nivå. Det var därför med stor tillfredsställelse jag erfor de inledande lektionerna, vilka i synnerhet behandlade Svesjnikov-varianten i sicilianskt parti, då

mina frågetecken inför mindre bra fortsättningar under lärarens trygga mentorskap strax kunde rätas ut. Att sedan spela partier utifrån redan given öppningstematik var en ny och inte helt oäven känsla, som skilde sig från upplevelser av tidigare partier i vilka jag ofta endast eftersträvat en specifik fortsättning i en specifik variant. Det tematiska tänkande jag nu besitter, om än ganska obetydligt, är helt och hållet en produkt av lärarledda studier.



Undervisningen har även kommit att innefatta slutspelsstrategi - en partifas i vilken jag tidigare känt mig tämligen osäker och underlägsen mina inte sällan mer pålästa

kombattanter. Utöver det faktum att min slutspelstaktik förfinats, och inte minst, har dessa studier givit mig en mental styrka vilken inte förr stod att finna; inför slutspel i mina partier känner jag nu stor tillförsikt p.g.a. mina nya slutspelsverktyg; det är inte alla spelare som har begåvats med en sådan skicklig och entusiastisk lärare som jag har.

Sammanfattningsvis har undervisningen för mig inneburit ett ökat schackintresse och en ambition att fortsätta utveckla mitt schackliga förstående. Det är trevligt att någon intresserar sig för mina, i många icke-schackspelande ögon, bortkastade tisdagskvällar; och att denna någon även besitter ett schackligt analysdjup långt bortom mitt är inte heller till min nackdel.

Kom och se

med Manhém i höst

med

**Sollentuna SK
SK Rockaden,
Västerås SK
Skara SS
SK Kamraterna**

19/10 SK Rockaden - SS Manhem
20/10 Sollentuna SK- SS Manhem
20/10 SS Manhem II-Farsta SK
21/10 Västerås SK- SS Manhem
21/10 SS Manhem II-Rockaden II
17/11 Manhem - Lunds ASK
18/11 Manhem - Åstorpss SS

HET MANHEMIT I SYDÖSTSVERIGES SOMMARKLASSIKER

1987 vann två schackspelare från Rödeby SK pengar vilket blev startkapitalet för Rödeby Open. I år var det 19:e gången denna trevliga turnering anordnades och med 84 startande, trots konkurrensen från SCT-Open! Årets celebritet var polske stormästaren Marcin Kaminski, som utan att behöva förta sig vann turneringen. De delade tvåorna hade västkustinslag i Lars Madebrink Kamraterna och Leif Svensson, Mark.

I första rondan var det en hel del skrällar, bland annat stod farsan - Håkan Lennerstad fd detta manhemit och nu en av Manhems Krokodiler, för en

av dom, när han slog Leif Svensson. Den observante noterade att detta var turneringens blivande tvåa som Håkan slog, som sedan skulle rada upp segrar. Tyvärr kom inte Håkan upp i samma höga nivå i resterande delen av turneringen, men det skulle ändå räcka till delad rankinggrupp-vinnare i en mycket jämn grupp.

Jag själv åkte till turneringen för att kombinera en schackturnering med en familjeträff. En ekvation som inte borde fungera, eftersom det är intensivt spelprogram à la Göteborg Open, 7 långpartier på fyra dagar. Fast jag kunde ju inte vara sämre än farsan. Oturligt nog, som jag ser det

fick jag lottningsmässigt möta turneringens sämsta rankade spelare istället för turneringens högst rankade i rond ett och efter haft vissa besvär att slå honom hade jag vissa tvivel på att jag skulle bräda farsan. I rond två ställdes jag mot en tysk med det lustiga namnet Helbing.



Koncentrerad Kaminski mot Neretljak. Neretljak var den ende som lyckades norpa en halva av stormästaren.

**Allan Lennerstad**

SS Manhem

1866

**Mathias Helbing**

Tyskland

2075

Damgambit D61, Rödeby Open-07

När jag skulle utföra mitt första drag upptäckte jag en stor spindel sitta bredvid mig. Först visste jag inte vad jag skulle göra, men sen tänkte jag skitsamma den får sitta där och följa partiet. Där satt den betagen till sista draget utan att varken spinna nät eller lyfta ett enda ben.

**1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 e6 4. Sc3 Le7 5. Lg5
Shd7 6. e3 0-0 7. Dc2 dxc4?!**

Normalt väntar man ju ut vitfältslöparen så att vit ska förlora ett tempo. Detta indikerar att Mathias inte normalt spelar damgambit. I hans ögon var jag förmodligen ett lätt byte och ville troligen undvika någon skarp variant han normalt spelar.

8. Lxc4 h6 9. Lf4!? Sh5?

Ifall man gör det självklara Lg3, så är Sh5 korrekt, dock ville jag inte spela honom i händerna.

10. 0-0?!

Jag bestämde mig ganska snabbt för en idé som jag blev väldigt förtjust i, e3xf4-f5, som jag tyckte hade många

taktiska möjligheter, men som visar sig vara uddlös vid korrekt försvar. Om jag inte förälskat mig i min plan så hade jag troligen hittat Le5. Springaren på h5 blir ett problembarn och svart får hålla tungan rätt i mun för att den inte ska fångas.

10... c6?

Jag förmodar att han hoppades att jag kanske skulle ångra mig och utföra tempoförlusten Lg3. Dock är 10... Sxf4! mycket bättre. Min plan med e3xf4-f5 taktiska finesser går som sagt lite i stöpet, om han bara får gjort c6 och svarar Sb6 om jag utför ett snabbt f5. Då inte bara tvingar han mig att överge a2-g8 diagonalen med vitfältslöparen utan också att byta bort den mot hans instängda vitfältare.

11. Le5!

Till och med än bättre nu efter c6.

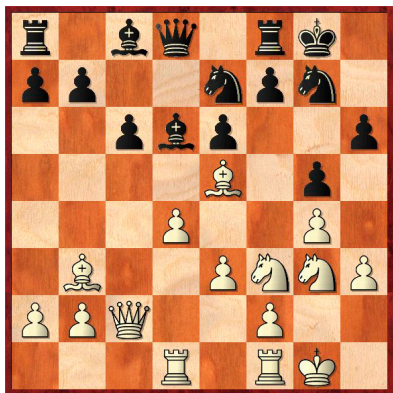
11. - Sb6 12. Sh3 Sd5 13. Se2 g5

13...f6 14. Sg3 fxe5 15. Sxh5.

14. h3 Ld6 15. Tad1 Se7

15... Sb4 16. Db1.

16. g4 Sg7 17. Sg3 Diagram



Vid första ögonkastet ser man inte hur uselt svart står. Det är märkvärdigt att man genom att bara spela - ska vi kalla det ”skuggschack”, kan stå så här bra. Överhängande hotet svart måste passa sig för Sg3-e4-f6 med Dh7 matt.

17. - f6 18. Lxd6 Dxd6 19. h4

Om nu inte en häst kan gardera en dam på h7 så kan kanske ett torn komma till h1 och göra det.

19. - f5

19... gxh4 20.Sxh4 a5 21. Sg6 Te8 22.Se4

20. hxg5 fxg4 21. Se5 h5?

Ställningen är i det närmaste ändå förlorad, men hxg5 hade i varje fall satt käppar i hjulen ett tag till.

22. Se4 Dc7 23. Sf6+ 1-0

En seger som kändes som om den hade nästan gått allt för lätt. Dag två följde jag upp med ytterligare en seger och i rond fyra mosade jag min motståndare, men efter en kvalitetsförlust blev det bara remi. Jag var hetare än de första varma soldagar man sett på länge denna sommar.

Dag tre spelade jag fortsatt strålande, I rond fem fick jag ett klart övertag, men trots detta lyckades min motståndare vända på steken, utan att varken han eller jag fattade hur det hade gått till. Jag inkasserade min första nolla och det blev ytterligare en i rond sex, när jag missbedömde ett inkorrekt offer från min motståndare.

Sista ronden var jag pressad, men lyckades komma ur motståndarens grepp och när jag strax efter fick till en kombination så gav han upp något lättvindigt.

Jag slutade på 17 plats (12-24) på 4½ poäng och vann rankingpriset. Jag fick 3½-2½ på motståndare med snitt-ranking 250 poäng mer än mig och då vill till på köpet påstå att jag snarare var närmare att ta mer än tvärtom. En karamell som man kan suga på ett bra tag.

EN GLAD KANDIDAT

OK, jag erkänner – jag var inställd på en tuff höst. Självklart var det roligt att vinna vårmästerskapet, men det oroadde mig samtidigt lite att "behöva" ta steget upp till Kandidatgruppen i KM. Försökte trösta mig med att jag i vilket fall som helst skulle få lärorikt stryk. Och det har jag fått, även om det inte blev i riktigt lika hög utsträckning som jag befارade. Faktum är att jag i skrivande stund (efter rond åtta) ännu bara behövt sträcka vapen mot Peter Bertelsen.

Dock drar jag inga slutsatser om min egen storhet som schackspelare (i varje fall inte baserat enbart på detta ;-)). Jag är snarare benägen att hålla med kandidatbroder Westlund när han summerar läget: "Det är klart att det är en ovanligt svag grupp i år – det syns ju på att det är vi som leder!"

I sjunde rondan var jag svart mot Jan Herrman. Det var skarpt läge, eftersom jag var tvungen att vinna för att ha en rimlig chans att ta hem turneringssegern. (Nu kan man förstås med rätta fråga sig vad i all världen jag skulle ha i KM-gruppen att göra, but let's cross that bridge when we get to it.) Genom ren ouppmärksamhet från min sida lämnade vi teoriböckerna bakom oss redan efter tre drag, och det blev ett ganska märkligt parti. För att citera GM Roman Dzindzichashvili "I take full credit for this game becoming interesting, because I made a very bad move!" :-)



1. d4 e6 2. c4 f5 3. Sc3

Här brukar svart spela d5 för att förhindra e4. Varför spelar ingen Sf6?

3. ... Sf6 4. Lg5

Ah. Därför. Svart höll ut i tre hela drag innan han hjälpte vit möjliggöra sin öppningsidé. Starkt jobbat, PG. Way to handle a must-win-situation.

4. ... c6 5. e4 fxe4 6. Lxf6 Dxf6 7. Sxe4 Lb4+

Vore det inte för det här draget skulle svart verkligen vara illa ute, men som det är ligger han faktiskt lite före i utveckling. Märkligt.

8. Sc3 0-0 9. Sf3 d5

Anade allt att c5 var ett bättre drag, men jag spelade holländskt flitigt förr i tiden och känner mig rätt hemma med de bondestrukturen. Och när man inlett partiet på så skakiga ben kan det vara rätt skönt att återse något bekant, även om det inte är objektivt starkast.

10. Le2 Sd7 11. 0-0 Ld6

Efter vits rockad fyller löparen ingen funktion på b4. Och eftersom den saknar motstycke vore det tokigt att byta bort den. På d6 står den ofta bra i sådana här stonewall-uppställningar.

12. Tc1 Dh6

Hotar att vinna pjäs med Txf3. Vit kommer att bli tvungen att försvaga sig framför kungen, och med löparparet på f6 borde svart kunna massera fram fler måltavlor.

13. cxd5?! exd5?!

Än en gång ett medvetet avvikande från den sanna vägen. Som datorn är snar att poängtera är det självklara Txf3 mycket starkare. Efter exempelvis 13. ... Txf3 14. g3 Tf8 15. dxc6 bxc6 har svart pjäs för bonde, löparparet och just en sådan där försvagad kungsställning som gör livet glatt. Av någon anledning fick

jag för mig att vit fick två bönder för springaren, och eftersom 13. ... Txf3 14. g3 Txc3 15. Txc3 cxd5 bara kändes halvbra (?!) tog jag ett strategiskt beslut: svarts enda svaghet i ställningen är den efterblivna bonden på e6 och därigenom till viss del ett svagt fält på e5. 13. ... exd5 = problem solved.

14. g3 Sf6

Det är kanske inte helt nödvändigt att tillåta vits springare att traktera e5, men jag vill utveckla de instängda pjäserna på damflygeln. En springare på e5 kan uthärdas, i synnerhet som den bara är en tillfällig gäst.

15. Se5 Lh3 16. Te1

Ibland vill man trolla bort sina egna pjäser. Om löparen inte stod på h3 och springaren inte stod på f6, avgör svart direkt med Txf2. Det blir ett vackert mattnät efter Kxf2 Dxh2+, när löparna, dam och torn smiter åt den blottställda monarken.

16. ... Sd7 17. Sxd7

Lite väl tillmötesgående. Jag hade förväntat mig f4, men datorn slår mig på fingrarna och visar på hur bräcklig vits ställning är efter 17. ... Sxe5 oavsett vilken bonde som tar tillbaka. Det är redan ganska bistra vindar kring vits kung.

17. ... Lxd7 18. f4 Diagram



Jan spelade det här draget efter en dryg halvtimmes betänketid, och lustigt nog i samma ögonblick som jag övertygat mig själv om att det var ett förlorande drag. Svaret kom därför ögonaböj, utan att darra på manschetten.

18. ... Tx4!

Tornet är tabu. Efter 19. gxf4 Dxf4 finns ingen utväg. Jag hade precis börjat titta på om man kunde bemöta 18. h4 med 18. ... Tf4!? (hot: Txh4) och även om datorn bekräftar min analys i just den linjen, påpekar den att starkaste sättet att

bemöta h4 vore Lxg3.

19. Lf3 Tf6

Fortfarande när jag drömmar om mattmönster genom att ge tornet på f2. Här hoppas jag att Jan vill skapa kaos med någonting som 20. Lxd5+ cxd5 21. Sxd5 när 21. ... Tf2! får kräva sin tribut. Tyvärr säkrar vit hellre andra raden.

20. Tc2 Taf8 21. Lg2 Dg6(!)

Ett stillsamt men giftigt drag. Det är gott om svaga vita fält att ta sikte på, oavsett om löparen på g2 får stanna kvar på brädet eller inte. Här finns tankar om Lg4-f3, eller kanske bara Df7 och tripplera på f-linjen.

PÅ EN STABIL GRUND
FÖR EN TRYGG FRAMTID



**GRUND-
FÖRSTÄRKNINGAR**

031-152200

22. a3 Lg4

Det finns stjärterum, men det är knappt.

23. Dc1 Lf3 24. Sd1?

Springaren vill också skydda sin konung, här genom att täcka f2. Tyvärr lyckas den mest bryta kommunikationen mellan de tyngre pjäserna, och svart får penetrera på de vita fälten.

24. ... Lxg2 25. Txd2 Dd3

Nu måste vit ge d-bonden också. Två friska merbönder (den ena friare än den andra), löpare mot springare och ett ansenligt initiativ – det borde vara svårt att misslyckas med de svarta pjäserna.

26. Td2? Tf1+ 27. Kg2 Df3+ 28. Kh3 Diagram



Visst finns det många sätt att spela vidare på matt här, men jag var pragmatisk nog att bara ta tornet på e1 varpå Jan omedelbart stannade klockan. Datorn hittade snabbt det studielika draget 28. ... Tg1!! när en tung pjäs landar på h5 med matt. Exempelvis strandar 29. Txd1 på Tf5 följt av Th5#, medan 29. Te5 låter Damen matta från samma ruta efter 29. ... Lxe5 30.Kh4 (hur annars ta bort h5-fältet?) Lf6+ 31. Kh3 Dh5#

28. ... Txe1 0-1

HÖSTFAJTEN

Turnering för spelare
med ranking under 1300.

1 timmas partier,
6 ronder.

Spelas
15 nov, 22 nov och 29 nov

TILLBAKA TILL HETLUFTEN

Schack är, som ni alla vet, ett intresse som är av alldeles speciellt slag: har man en gång fastnat för det så har det en tendens att sitta i för resten av livet. Ofta händer det naturligtvis att man i vissa perioder inte har tid att tävlingsspela så mycket. Men även under dessa perioder brukar man ändå ägna schack en viss tid: genom att följa resultat från större turneringar och kanske spela igenom ett och annat stormästarparti.

Själv har jag den senaste tiden varit borta från tävlingsschack men har försökt att hålla igång genom lite fria partier. Även om man inte spelar klubbmästerskapen som går varje vecka, det blir ju väldigt sena kvällar, så kan man träna schack på många olika sätt. På det viset kan man komma tillbaka till hetluften och slå till med stor överraskning !

Som ofta när det gäller schack så får man tillbaka suget efter tävlingspartier efter ett tag. Ett lagom spelande är allsvenskan. Man slipper långa kvällssittningar och framför allt avbrott. Att kämpa tillsammans i ett lag ger ju också en extra krydda. Jag och Sabine har ibland ställt upp

lite sporadiskt i allsvenskan och en dag så föddes idén om att båda skulle göra come-back i allsvenskan.

I detta sammanhang vill jag gärna nämna den stora styrkan i att vara med i en stor klubb som Manhem som ställer upp med många lag i allsvenskan. Det ger alla en utmärkt möjlighet att spela och i viss mån kunna välja nivå.

Sagt och gjort, vi anmälde vårt intresse till klubben och inväntade besked. Långt om länge var det lite oklart vilket lag vi skulle få spela i. Ett tag ryktades det om sjättelaget men vi tyckte att det skulle vara en lite för hög nivå.

Men till slut blev det klart att vi båda skulle spela i lag åtta i division fyra med Håkan Warston som lagledare. Pjäserna var uppställda och vi kunde tillsammans dra ut i strid...

Lite spänd var jag dagen innan första rondan men preppade så smått med utgångspunkt att jag skulle vara svart.

När vi sedan kom till spel så hade Håkan satt upp mig på bord två som

vit och Sabine som svart på bord 3. Lite skämtsamt sa jag att nu spricker mina planer. Håkan föreslog då att jag och Sabine kunde byta plats.

Detta tyckte vi passade oss perfekt i och med våra olika spelstilar: Sabine spelar gärna vit, medan jag spelar gärna svart eftersom jag är mer av en kontringspelare. Därför var bytet logiskt och är något som vi sedan har konsekvent utnyttjat i olika lägen. Här visade sig också fördelen med att våra rankingtal ligger nära varandra: då kan vi ju utnyttja 100-poängsregeln utan problem.

Låt oss titta lite snabbt på mitt parti i första ronden:



1.e4

Det börjar bra, jag gillar inte d4 så mycket...!

1. - c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 g6

Nu fick jag in min älsklingsöppning, den accelererade drakvarianten. Det

är ju också något som passar positionella spelare bra.

5.Le3 Lg7 6.Sc3 Sf6 7.f3

Inte den principiellt starkaste fortsättningen. Lc4 är mer rakt på.

7. - 0-0 8.Dd2 d5!

Den tematiske framstöten. Jag älskar den!

9.exd5 Sxd5 10.Sxc6?

Sxd5 är teori.

10. - bxc6 11.Lh6

Jag har sett sådana här drag ibland men ärligt talat: jag har aldrig begripit mig på det! Framför allt inte nu. Vad tjänar det till?

11. - Sxc3(!)

Enkelt och bra. Liksom Ulf Andersson så missar jag aldrig möjligheten att avveckla.

12.Lxg7 Dxd2+ 13.Kxd2 Kxg7 14.Kxc3 Td8 15.Lc4 Lb7 16.Tad1 e6 17.Td2 Txd2 18.Kxd2 Td8+ 19.Ke2 Kf6 20.Td1 Txd1 21.Kxd1 Ke5 22.Kd2 g5 23.Ke3 remi

Jag har ibland kritiserats för mitt

försiktiga spel och någon sa att denna remin hade kunnat få Ulf Andersson stolt. Kanhända det, men jag prioriterar säkerhet och försvarsspel väldigt högt och jag vill helt enkelt inte dra på mig onödiga förluster. Framför allt inte efter lång bortavaro.

Hur gick det då för Sabine? Låt oss se, Sabine kommenterar själv:



1.d4 d5 2.c4 e5

Albins motgambit. En ganska så ovanlig öppning, inte precis den man brukar preppa mot. Att slå cxd5 är inte att rekommendera eftersom efter Dxd5 kan svart få spel på vits d4-bonde med bl.a Sc6.

3.dxe5 d4

En svart bonde på d4 gör i stället bra chanser för mig att spela på hans bonde som i vissa fall kan visa sig ha kommit för långt fram.

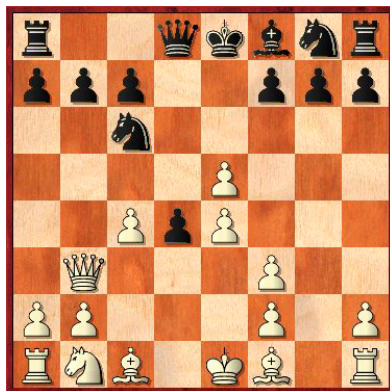
4.e4

Bra att ta centrum. Om svart slår passant så har han ingen bonde kvar i centrum, både d-och e-bonde är ju bortbytta medans vit har sin centrumbonde på e5

4.- Sc6 5.Sf3 Lg4 6.Db3

Ett bra sätt att komma ur spiken, samtidigt som jag hotar slå in på b7.

6.- Lxf3 7.gxf3 Diagram



Att slå tillbaka med bonden kanske inte ser så bra ut vid första tanke eftersom jag då har 2 par dubbelbönder. Men allt beror på ställningen och här går det bra. Bönderna dras in mer mot centrum vilket är en väsentlig skillnad från att ha dubbelbönderna på kanten. Min löpardiagonal öppnas och löparen kan lätt ställas på h3 där den står fint. Dessutom så har jag damen kvar på b3 där damen står bra och hotar på b7.

7.- Tb8

Alltför passivt. Svart måste spela mer aktivt och framförallt utveckla sig snabbare annars blir det svårt. Svart kan inte heller spela 7... Sxe5 eftersom vit lägger in f4 och sedan slår på b7.

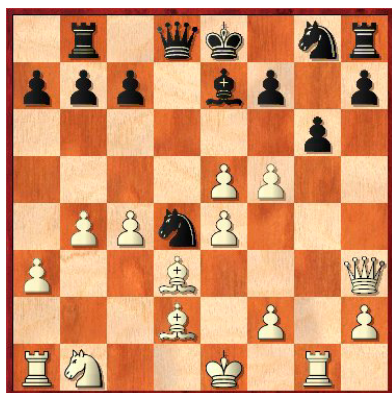
8.f4 Lb4+ 9.Ld2 Lc5 10.Tg1 g6 11.Dh3

Oftast brukar damen stå kvar på b3 i sådana här liknande ställningar. Men i det här läget ser jag att det är bra att byta sida med damen. Här öppnas nya möjligheter. Min idé är att i rätt läge få fram f5 och vidare öppna spelet och få hot på g6.

11.- Lb4 12.a3 Le7 13.b4

I och med att jag står aktivt med mina pjäser och svart har svårt att komma ut med sina så har det ingen betydelse att jag inte får rockerat.

13.- d3 14.Lxd3 Sd4 15.f5 Diagram



I det här läget kan jag fortsätta med idén f5. Vits bönder på e4, e5 och f5 blir starka medan svarts bonde på g6 blir svag.

15.- Dd7 16.Sc3 Td8 17.0-0 a5 18.e6

Det avgörande draget! Det blir nu allt för svaga fält på f7 och g6 för svart.

18.- fxe6 19.fxg6 Sf6 20.e5 axb4 21.exf6 Lxf6 22.Se4 Sb3+ 23.Kc2 Sd4+ 24.Kb1 Lg7 25.Sc5 Dd6 26.gxh7 De5 27.Tde1 Dxc5 28.Lxb4 Db6 29.Txg7 1-0

Det gick ju utmärkt! Vi hoppar fram till rond 6:

	J Mohanmadi Iranska SS
	Tommy Hagberg SS Manhem
Sicilianskt B30, Allsvenskan	

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.Le2

Han vill styra in i slutet sicilianskt.

3.- g6 4.d3 Lg7 5.0-0 d6 6.c3 Sf6 7.Lg5 0-0

När jag inte kan teori så bra så håller jag mig till grunderna. Annars är tydligen h6 teori här.

8.Dc1 Lg4

Han annonserar Lh6, återigen

råkar jag på detta drag som jag har så svårt att förstå. Jag ville inte konstra till det; Byt av på f3 så får han inte med springaren i anfallet...

9.Lh6 Lxf3!

Jag ger utropstecknet därför att det passar in i min spelstil och plan (som består i avveckling).

10.Lxf3 Se5

En bra placerad springare. Jag har åter igen blivit inspirerad av Ulf Andersson...!

11.Le2 Db6 12.Lxg7 Kxg7 13.h3 Tfd8 14.f4?
Diagram



Han försöker gå till angrepp för tidigt! Och ni som känner mig, gissa vad som kommer nu?

14. - Sxd3!

Avvecklingsmanöver – naturligtvis!

**15.Lxd3 c4+ 16.Kh1 cxd3 17.Sbd2 De3
18.De1 Dxe1 19.Taxd1 Tac8?!**

Inte det starkaste, d5! är mycket mer energiskt.

20.Te3 d5!?

Tack och lov var det inte för sent att göra detta drag!

21.e5 Se4 22.Txd3 Sxd2 23.Txd2 e6 remi

Sabine fick åter in en fin vinst. Hon kommenterar själv:

Sabine Hansson

SS Manhem

H Varttomian

Iranska SS

Damgambit D35, Allsvenskan

**1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 d5 4.cxd5 exd5
5.Sc3 Lb4 6.a3 Lxc3+ 7.bxc3 0-0 8. Lg5 h6
9.Lh4 Lf5 10.Db3 Diagram**



Här blir bönderna både på b7 och d5 svaga. 10.- b6 går inte för då följer 11.Lxf6 Dxf6 12.Dxd5 bondevinst. Som vi ser här i partiet så slår han tillbaka med bonden i stället och då får svart dålig bondestruktur. Dubbla isolerade bönder på f-linjen, isolerad och svag bonde på h6 och öppen linje för kungen gör att också svarts kung är utsatt för hot.

10...b6 11.Lxf6 gxf6

Min idé är här att spela Sh4, g3, Lh3 och Sf5. Att ha en springare på f5 är helt utmärkt. Där står den bra, hotar svarts svaga bonde på h6 och stänger dessutom igen svarts diagonal för löparen.

12. Sh4 Le4 13. f3 Lh7 14. g3 f5 15. Lh3 Lg6 16. Sxf5

Som ni ser så har min plan lyckats!

16- Kh7 17. 0-0 Te8 18. e4

Här får jag fint bondecentrum!

18- dxe4 19. fxe4 Txe4 20. Lg2

Ojdå, han gick visst rakt i fällan. Det gäller att se upp på diagonalen.

20 - De8 21. Dd5

Jag bygger upp min ställning ännu mer innan jag tar tornet!

21. - Te2 22. Dxa8 De6 23. Df3 Sd7 24. Sh4 Te3 25. Df4 Te2 26. Sxg6 Kxg6 27. d5 De7 28. Df5+ Kg7 29. Tad1 Sf6 30. Td4 Te5 31.Df3 Te3 32.Dd1 Txc3 33.Kh1 33.Se8 34.Tg4+Kf8 35. Dd4 Dxa3 36.Dh8+ Ke7 37.Te4+ Kd6 38.De5+ 1-0

Till sist kan sägas att det har varit en rolig och givande säsong! Vi kommer tillbaka nästa år! Tack också till Håkan Warston för ett väl genomfört lagledarskap!

Lösningar "Magnus Carlben Briljerar"

- a. 1.Dxg5+ fxg5 2.Tf7+ Kxh6 3.Txh7#
- b. 1.Dxa7 om Txa7 2.Txc8+ Dd8 3.Txd8+ & Sxf7+ eller om 2. - Tb8 3.Dxb8 Sxb8 4.Txc8+ följt av Txh8
- c. 1.Lg6+
- d. 1.Txf6 Dxf6 2.Dh7+ Kf8 3.Se4 och La3
- e. 1.Sc5 om Tb4 så 2.Dd2 Tb5 3.Lf1
- f 1.Sg5+ följt av 2.Df3+ och 3.Txe6

Några hekto schackfilosofi, del 2: Vertikal analys, initiativ och kamp

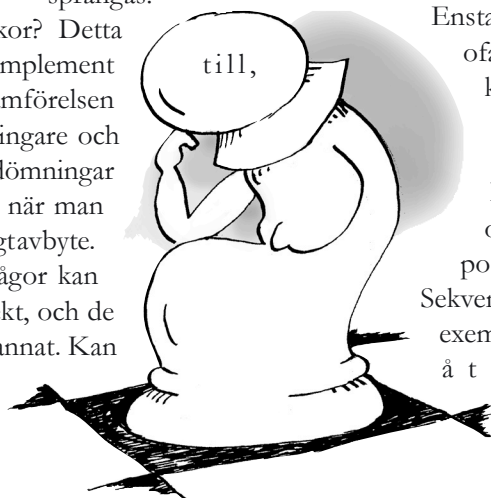
Mera vertikal analys! Om man med horisontell analys betecknar analys av en ställning som den är, pjäsers positioner, bondeställningens struktur, vilka diagonaler och linjer som finns och pjäsernas samarbete allt utifrån den egna positionsbedömningen, så kan man använda uttrycket vertikal analys om argumentation om vilka ställningar och slutspel som kan uppkomma från den givna ställningen, och deras värde.

Varianträkning är då en form av kort vertikal analys, medan lång vertikal analys måste göras kvalitativt – i termer av idéer och inte som räkning av varianter. Lång vertikal analys förekommer ibland i böcker och tidskrifter, men jag skulle efterlysa betydligt mer av den varan. Således: resonemang om vilka ställningar och slutspel som kan följa en ställning, exempelvis en spelöppning. Hur kan ett visst låst bondecentrum upplösas eller sprängas?

Under vilka villkor? Detta är ett viktigt komplement exempelvis, jämförelsen av värdet för springare och löpare. Det är bedömningar som måste göras när man står införetsmöjligtavbyte. Många sådana frågor kan inte besvaras direkt, och de beror på mycket annat. Kan intressanta saker sägas här?

Vi vill sätta matt. I brist på detta vill vi vinna material, för att senare sätta matt. I brist på detta vill vi utföra hot, för att senare vinna material. I brist på hot vill vi skapa möjligheter till hot. Positionsspel är långsiktiga sätt att åstadkomma detta – möjligheter till hot, materialvinst eller matt kommer att dyka upp om vi har en god position med pjäserna. Hot behöver förstås inte bara vara materiella, de kan vara positionella. Som att vinna en viktig ruta för en springare.

Enstaka hot brukar vara ofarliga. Dubbelhot kan vinna material eller position. Men sekvenser av hot kan prägla ett parti, och kan följa en bra positionell uppbyggnad. Sekvenser av hot inträffar exempelvis ofta vid rockad å t olika håll. För att ha många hot är det klart att så många som möjligt



av pjäserna ska vara aktiva. Den första positionsförbättringen är att ta ut pjäserna ur sin förlamade placering på första raden bakom bönderna. Detta leder till frågan om tempo.

Utom i dragtvång, mycket låsta ställningar och vissa andra spelar tempot en tydlig roll. Ganska ofta är en manöver inte tillräckligt bra för den är för långsam. Det räcker inte med bra idéer, det måste finnas effektiva (snabba) sätt att genomföra dem. Men ibland är en manöver mycket stark fast den tar en hel del tid att utföra, som den otålige riskerar att missa. Tempo, liksom andra positionella egenskaper, kräver fina avvägningar.

Tempo och initiativ

Initiativ är inte samma sak som tempo. Den mindre utvecklade spelaren kan ha initiativet. Initiativet har den som har de farligaste hoten för tillfället, materiella eller positionella. Tempo är ett mer lokalt begrepp, som säger hur många drag det tar att utföra något önskvärt. Initiativ gäller hela brädet. Just som en spelare i ett schackparti testas och

testas, är varje pjäs på brädet (inklusive kungen) både objekt och subjekt. Varje pjäs kan vara en kraft som hotar, slår och erövrar, eller ett passivt objekt som hotas och måste försvaras – trä. Vilken

av dessa roller pjäserna spelar bestäms

till stor del av initiativet.

Einstein visade att energi och materia kan övergå till varandra. Det gäller även i schack – initiativ övergår ofta till material. Åt andra hållet kan materialoffer ge initiativ i utbyte.

Alla drag har nackdelar

Inget drag har enbart fördelar. Varje drag är en förstärkning av något och försvagning av något annat. Draget är bra om det förstärker mycket eller något som är aktuellt i ställningen, och försvagar lite eller något som inte är så aktuellt. Ibland spelar det ingen roll med en dålig bondestruktur. Ett damoffer har nackdelen att damen förloras. Men vad är det då som är det aktuella i ställningen? Jo, brädets farligaste hot, kortsiktiga (som pjäsvinst eller matt) eller långsiktiga (som instängning, avlägsen garderad fribonde). Att ta damen kan leda till något värre.

Ännu viktigare än att alla pjäserna är aktiva, är att de samspelar. Samspel mellan pjäser kan man definiera som att många av dem gör nytta angående brädets farligaste aktuella hot.

Man måste givetvis utnyttja nackdelarna med motståndarens drag. Därför har vi alltid ett alternativväljande av typ ”om han spelar A så gör jag B, men om han gör C gör jag D” på så sätt att B framhäver nackdelarna med A, medan D framhäver och utnyttjar nackdelarna med draget C.

Schackliga nivåer

Schack finns på flera successiva nivåer:

1. Fundament. Reglerna. En nybörjare lär sig dem, inklusive en passant och rockad, på mindre än en dag. Kräver inte mycket.

2. Bakomliggande positionsuppfattning – användning av reglerna. Spelidéer, konsekvenser av reglerna. Vi använder hela vår aktiva schacktid att upptäcka och förfina positionsuppfattningen. Kräver mönsterigenkänning och systematik.

3. Användning av positionsuppfattning. Val av spelidéer i ett parti – den positionsuppfattning som behövs i ett konkret parti. Kräver uppmärksamhet, detaljkänsla och omdöme.

4. Kampsituation. Hur används två timmar på 40 drag på effektivast sätt? Vilken balans mellan olika bedömningar? Här kan man tänkas inräkna psykologisk kunskap om sig själv, motståndaren samt turneringssituationen. Kräver närvaro, självkännedom och beslutsamhet.

Men schack är även en kamp – en fråga om självförtroende

Schack är en vetenskap och en konst, men till stor del en kamp. Således handlar även schackspelande om självförtroende, något som är viktigt i alla sporter på alla nivåer. Världsstjärnorna pratar ofta om att de hoppas att tävlingen börjar bra så de får lite självförtroende... då kan det finnas möjlighet att lyckas. Man kunde annars tro att en världsstjärna redan har självförtroende. Nej, detta med självförtroende är högst allmänmänniskligt. När schack flyter med bra självförtroende ser man mycket i ställningen, och man litar naturligt

och kritiskt på vad man hittar. När självförtroendet sviktar räknar man om varje variant gång på gång. Man är benägen att välja ett konventionellt drag i stället för ett originellt även om man vet att det originella är bättre. Man tror att motståndaren har en massa bra drag man inte sett, och försöker ta hänsyn till de dragen ändå. Det är säkrast att låta pjäserna gardera varandra.

Vertikalt självförtroende

En annan aspekt på självförtroende vid schackspelande är vad man skulle kunna kalla vertikalt självförtroende – hur man litar på att klara partiets fortsättning bakom den nu synliga händelsehorisonten. Man kan tendera att använda lång tid på ett drag i mittspelet för att förstå ställningen fullständigt och se vinstfortsättningen ända till slutet. Detta är förstås orimligt eftersom partiet kan förgrena sig åt flera håll än vad som kan och bör överblickas. I stället måste man förstås tro på sin förmåga att hantera de nya schackliga problem som uppstår. Anta utmaningen, vem som än flyttar de andra pjäserna! Se djupt och exakt men inte för djupt – spara tid och energi till framtida utmaningar i kommande situationer! Ett schackparti är en tidsbalanseringskonst mera av långdistanskaraktär än av kortdistans. Kanske är det när koncentration, kompromiss med tid/energi samt tillförsikten till kommande partiställningar fungerar som schack är som roligast. Det är kontroll.

NILKROKODIL *Crocodilus nilotus*

Nilkrokodilen är världens näst största krokodilart: den kan bli upp till 8 meter lång och väga ungefär ett ton. Halsen och kroppssidorna är besatta med släta hornplåtar. Grundfärgen är mörkt bronsgrön, med små, svarta fläckar på ryggen. På kroppens sidor och på halsen finns oregelbundna mörkare fläckar. De undre kroppsdelarna är smutsgula, dock växlande.

Krokodiler, av båda könen, väger ofta över 200 kilo och kan bli 5 meter långa, men så stora exemplar ses sällan numera. I det fria lever en krokodil i genomsnitt i 45 år, men den kan bli upp till 80 år om den lever i fångenskap. Nilkrokodilen har 66 vassa tänder. En hona kan lägga 25-100 ägg vid sandiga stränder, i uttorkade flodbäddar eller på flodbankar. Honan täcker äggen med sand och sedan vaktar hon dem tills de kläcks tre månader senare. När ungarna ska kläckas kan föräldrarna hjälpa dem genom att rulla äggen mellan tungan och gommen så att skalet spricker. Svävar en unge i fara kan honan skydda den genom att plocka upp den och knuffa in den i munnen eller strupsäcken.



Nilkrokodilen hittar man i Afrikas heta och fuktiga trakter. Den anses vara en av de mest aggressiva krokodilerna. Större delen av dagen ägnar den åt solbad på en strandbank där den ligger med vidöppet gap. Gapandet fyller samma funktion för krokodilerna som flämtandet för hundarna, alltså att sänka kroppstemperaturen. Det är också en inbjudan till krokodilvaktaren att rensa krokodilens tänder. Få, om ens något, rovdjur är beredda att ge sig på en vuxen frisk Nilkrokodil. Störst fara utgör vi människor eller andra vuxna krokodiler. För att få kött, skinn och andra kroppsdelar har människan

utsatt Nilkrokodilerna för en alltför intensiv jakt. I Egypten, där krokodilen förr var talrik, är den numera nästan utrotad! I vattnet är den vig och kan komma upp i en fart på 30 km/timmen. På land är den mindre rörlig, buken släpar i marken. Dock kan den ganska raskt rusa ned och upp ur vattnet. Om krokodilen ofredas blir den skygg och drar sig undan i tid för människor. Om dess levnadssätt kan nämnas att den vanligen vid middagstiden stiger upp ur vattnet för att sola sig och sova. Den kan inte sova i vattnet eftersom den ungefär var tionde minut måste upp till ytan för att hämta luft. Sömnens är inte särskilt djup. När den sover ligger den nästan alltid i krökt ställning med stjärtpetsen nere i vattnet. Så tillbringar krokodilen, ofta i stort sällskap, tiden till solnedgången, då den ger sig iväg för att söka byte. Upp till 70% av den vuxna krokodilens diet utgörs av fisk. När fiskar vandrar kan krokodiler jaga tillsammans. De bildar som en halvcirkel tvärs över floden och föser ihop fisken. Sen tar de fiskarna allt eftersom. Den fångar också zebbor, flodhästar, piggsvin, gnuer, vadare, simfåglar, tamboskap som kommit ned till vattnet för att dricka och även ibland människor. Den närmar sig sitt offer mycket försiktigt, varvid den sänker sig helt och hållet under vattnet, simmar sakta och ljudlöst framåt och endast då och då höjer näsborrarna upp ur vattnet för att andas. Vid angreppet skjuter den sig mycket hastigt upp ur vattnet.

